GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 73. 7. Maia 1817.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — N. Cesarz i Król raczył mianować rzeczywistym swoim Szambelanem JW. Józefa Hrabiego na Liptowie i Orawiu Komorowskiego, Kawalera orderow S. Jana Jerozolimskiego wielkiego przeorstwa Państwa Rossyiskiego, Polskiego S. Stanisława pierwszey klassy, i Bawarskiego Lwa złotego. — Stosownie do tey godności, rzeczony Hrabia w dniu 4. t. m. wykonał przysięgę przed JW. Baronem Hauerem, Prezesem kraiowego Rządu Galicyyskiego.

D. 27go zeszłego miesiąca Kwietnia, Dyrektor Expedytury gubernialney, P. Jan Ressig, ktorego N. Pan z zostawieniem mu całey pensyi iego od służby uwolnić, a oraz w nagrodę iego blisko przez 50 lat wiernie i gorliwie Kraiowi czynionych usług, wielkim złotym medalem honorowym z uszkiem i wstążką zaszczycić raczył, otrzymał ten znak naywyższey łaski z rąk JW. Prezesa Rządu kraiowego, Barona Hauera, w sali obrad gubernialnych, w obecności licznego zgromadzenia Urzędników Władz rozmaitych, i wszystkich osób Kancelarye C. K. Rządu kraiowego składaiących.

JW. Prezes miał przy tey uroczystey czynności stosowną do przedmiotu, pełną powagi mowę, na którą wzruszony starzec w wyrazach nayczulszych dzięków odpowiedział.

Zacny nie wymieniony dobroczyńca, oddał pod wolne zarządzenie N. Pana 3000 ZR., końcem obrócenia onychże na dobroczynne cele. J. C. K. Mość maiąc naymiłościwszy wzgląd na tak użyteczne ludzkości Instytuta Siostr Miłosierdzia w Kraiu tuteyszym, rozkazał dar ten między nie podzielić. W skutku tego otrzymały Siostry Miłosierdzia we Lwowie 2000 ZR., w Rozdole 500, a w Przeworsku również 500 ZR., o czem się ninieyszem publicznie donosi.

Na uposażenie szkoły, w miasteczku Budzanowie w Cyrkule Czortkowskim wystawić się maiącey, obowiązał się Pleban tameczny JX. Michał Kulczycki, co rok 100 ZR., Gmina zaś Chrześciańska 50 ZR., Gmina Żydowska także 50 ZR. w W. W., a Dominium mieyscowe 7 korcy zboża corocznie składać.

Rząd kraiowy poczytuie sobie za obowiązek, te chwalebne czyny ninieyszem publicznie ogłosić.

Z Wiednia d. 28. Kwietnia. — Nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister N. Króla Portugalskiego i Brazyliyskiego, Margrabia Marialva, obchodził tu dnia 6go t. m. uroczystość koronacyi Monarchy swoiego, która się tegoż samego dnia w głównem mieście Brazyliyskiem Rio de Janeiro odprawić miała, i dał z tego powodu bal, na którym się gust, przepych i dostatek iednoczyły. Byli na nim nayznakomitsi Magnaci stolicy tuteyszey, a uświetniła go obecność NN. Cesarstwa Ichmość i N. Rodziny Cesarskiey. Cesarstwo Ichmość oddalili się po północy. Potem dano świetną i kosztowną wieczerzę, na którey Arcy-Xiążęta Antoni, Rainer i Ludwik bydź raczyli. Po wieczerzy trwał bal aż do 4tey godziny z rana.

Wiadomości zagraniczne.

Chiny.

Oto iest dokładna osnowa (*namienionego w numerze 62gim gazety naszey*) wyroku Cesarza Chińskiego względem Poselstwa Angielskiego. Jest on dnia 15stego siodmego Xiężyca w roku dwudziestym pierwszym (6go Września 1816) datowany, a do Wice-Króla Kiang i Fuynen-Jung w Kantonie adressowany, gdzie 5go dnia osmego Xiężyca (25go Września) doszedł: „Posłowie Angielscy przybywszy do Tiensing, pomimo zaproszenia Cesarza, nie zachowali praw grzeczności. Stanąwszy w Tung-Chow (4 mile ode Dworu) zapewniali, iż są gotowymi przystać na zwykłe według dobrego obyczaiu kraiowego upadanie na twarz i zginanie kolan. Gdy w letnim pałacu Cesarskim (pol mili ode Dworu) stanęli, a My właśnie mieliśmy udać się do sali dla

M

przyięcia Posłów, nie chciał się ani pierwszy (Lord Amherst), ani drugi Poseł (Sir G. Staunton) stawić, wymawiaiąc się słabością. W skutku tego wydaliśmy rozkaz, aby natychmiast wyiechali. Zważywszy atoli, że, luboć pomienieni Posłowie naruszywszy prawa grzeczności są kary godnymi, iednakże ich Monarcha, który onychże z tak wielkiey odległości i przez różne morza wysłał, aby Nam podarunki złożyli i list od niego z głębokiem uszanowanie oddali (przez co swoią chęć okazania Nam należney czci i posłuszeństwa wynurzył), żadną miarą na wzgardę nie zasługuie; a ponieważ to zawsze było maxymą Naszą, aby tych, którzy są mnieyszymi od Nas, wszelkiemi sposobami zachęcać, przeto wybraliśmy z podarunkow pomienionego Króla naymnieysze i naymniey znaczące, to iest cztery mappy, dwa obrazy i 95 rycin, i przyięliśmy ie dla wyświadczenia mu grzeczności. Za to zaś według maxymy (Konfucyusza) daway wiele, bierz mało, darniemy pomienionemu Królowi Yu-Yu (długi szlufowany kamień), sznurek kosztownych kamieni, tudzięż dwa wielkie i cztery małe worki, rozkazuiąc Posłom, aby te podarunki przyięli i z niemi do domu powrócili. Otrzymawszy Posłowie te podarunki, byli niewymownie kontenci i okazywali żal. Już wyiechali z Tung-Chow. Gdy do Kantonu przybędą, wtedy wy Kiangu i Jungu, grzecznie ich do stołu zaprosicie, i do nich tak rzeczecie: „Małoście mieli szczęścia; stanęliście przed „tronem Domu Cesarskiego, a nie zdołali-„ście podnieść oczu waszych do widoku słoń-„ca (Cesarza). Wielki Cesarz zważył, że Król „wasz pragnął gorąco szczęśliwości, i rzetelnie do „dzieła przystępował; przyiął przeto niektóre „podarunki, i udarował Króla waszego roz-„maitemi kosztownemi rzeczami. Powinniście „Cesarzowi za te dobrodzieystwa dzięko-„wać i iak nayspieszniey do Kraiu waszego „powracać, aby Król wasz z uszanowaniem u-„czuć mogł wdzięczność za to przyiaźne obey-„ście się. Staraycie się o to, aby reszta po-„darunków dobrze na okręty złożoną została „i nie zginęła.“ Gdyby was po tey przemowie Posłowie o przyięcie reszty podarunków prosili, odpowiedzcie im krótko: „Cesarz wydał wyrok; nie śmiemy przeto przykrzyć mu się nowemi prośbami; a po tey odpowiedzi pożegnacie się z Posłami. Postępuycie sobie ściśle według tego.“

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Londyńska Kuryer z dnia 12go Kwietnia, umieściła poniższy traktat między (Angielskim) Gubernatorem wyspy Trinidad, a P. Marino Jenerałem powstańców, ioszcze pod dniem 23cim Lipca r. z. zawarty: „Art. 1. Wszyscy niewolnicy do wyspy Trinidad należący, którzy się w Prowincyach niepodległych znaydą, maią wraz ze statkami onychże i ze wszelką własnością Angielską, iakaby się w ręku ich znaydowała, bydź wydanymi. 2.) Poddanym Jego Angielsko-Królewskiey Mości dozwolony iest handel w tychże Prowincyach. 3.) Port w Maturynie będzie dla okrętów Jego Angielsko-Królewskiey Mości otwartym. 4.) Rybołowstwo na brzegach Prowincyi niepodległych, ma bydź wolnem dla Poddanych Angielskich. 5.) Niepodległe Prowincye maią co do własności i osob mieć też same pierwszeństwa, iakie Gubernatorowi wyspy Trinidad artykułem pierwszym przyznano. 6.) Handel Niepodległych będzie na wyspie Trinidad używać tychże samych wolności, iakie artykułem 2gim Poddanym Angielskim przyznano. W głowney kwaterze la Guayra, dnia 23go Lipca 1816, w 6tym roku niepodległości.“

Hiszpaniia.

Pisma publiczne donoszą, że według listów z Kadyxu pod dniem 19. i 20. Marca pisanych, stały dwie fregaty i okręty przewozowe, 6000 woyska na pokładzie maiące, w gotowości do popłynienia do Ameryki. Ta wyprawa ma bydź do Karakasu przeznaczoną.

Monitor Paryzki donosi z Irun pod d. 25. Marca co następuie: „Między bandami rozbóynikow, niespokoiącemi Pireney, szczególniey zaś Królestwo Gallicyi, iest iedna, która się to po górach, to w dolinach Asturyi ugania. Twierdzą, że składa się z 400 ludzi, którzy po naywiększey części w korpusach ochotników Hiszpańskich (Guerillas) służyli. Dowodcą ich ma bydź były Naczelnik iednego z tych korpusów, przydaiący sobie imie Niezwyciężenego. Banda ta iest naywięcey niebezpieczną dla Kościołów i klasztorów. Niedawno przytrzymała i zrabowała pielgrzymów idących do S. Jakóba z Kompostelli, ale im więcey nic złego nie zrobiła. Tać banda napełnia Kray przestrachem; lecz gdy z różnych mieysc liczne oddziały woyska przeciw niey wyruszyły, przeto spodziewaią się, że zupełnie rozpędzoną zostanie, luboć to nie stanie się bez wielkich trudności, gdyż okolice owe pełne są gór, iaskiń i wąwozów. W Arragonii bezpiecznieysze są gościńce od czasu,

iak jeneralni Kapitanowie Arragonii, Katalonii i Nawarry chwycili się dzielnych środków przeciwko temu bezprawiu."

Gazeta dworska Madrycka z dnia 3go Kwietnia, umieściła poniższy okólnik Królewskiego Sądu domowego i dworskiego (Sala de Alcades de Casa y Corte) w Madrycie: „Już kilkokrotnie nakazywano wszystkim Władzom mieyscowym Królestwa, aby się z włóczęgami surowo obchodziły, i śledziły bandy zbóycow i złoczyńców, które gościńce publiczne niebezpiecznemi czynią, podróżnych rabuią i męczą, i zdrożności wszelkiego rodzaiu popełniaią. Władzom tym wyraźnie przepisano, aby wszystkie winne i podeyrzane osoby w okręgach swoich chwytały, aby w nagłey potrzebie pomocy woyska na ten cel przeznaczonego, stosownie do przepisow swoich żądały, potem zaś natychmiast Sądowi dworskiemu o wszystkiem, co się bezpieczeństwa publicznego tycze, donosiły. Obecnie posunęły się te zdrożności aż po pod same nawet mury stolicy tuteyszey, pomimo kordonu woyskowego, którego oddziały wszystkie wioski w okolicy leżące zaymuią, iako to: Galopagos, Torre-Laguna, Guadarrama, Colmenar, Valdemorillo, Navalcarnero, Valdemoro, Vallecas, Aleovendas i Torrelon de Ardoz. Dla zaradzenia tym nieładom, wydał JW. Kapitan jeneralny Prowincyi tuteyszey osobne instrukcye do wszystkich Dowodców rzeczonych oddziałow woyskowych, i do wszystkich Zwierzchności mieyscowych aby wszyscy wspólnie działali, i aby to wspólne działanie pomyślny skutek osiągnąć mogło. Sąd dworski zaleca dopełnienie wszystkich dawnieyszych rozkazów, tyczących się tego przedmiotu, i wzywa wszystkie Władze do utrzymywania porządku publicznego przeznaczone, aby gorliwość swoią podwoiły, na publiczne gościńce, szynkownie, oberże, karczmy i wszystkie mieysca tego rodzaiu, baczne miały oko; aby się do aresztowania każdey osoby słuszne podeyrzenie wzbudzaiącey przyczyniały, winowayców niezwłocznie do Sądu stawiły, i akta do Fiskusa odsyłały, który naówczas o tem Sądowi dworskiemu doniesie. Każdy Urzędnik odpowiedzialnym iest za naymnieyszą opieszałość w pełnieniu urzędu swoiego, a postępki jego maią bydź bezwzględnie karane. Tak nareszcie spodziewamy się, że przez wspólne działanie woyska i sprawiedliwości, dalszym postępom stanu tak niespokoiącego tama położoną będzie. Nieszczęsna woyna, od którey teraz uwolnieni iesteśmy, zostawiła nam te przykre skutki; pozór prawey obrony podał broń w ręce mnóstwa włóczęgów, a wielka część onychże tylko przymuszonym sposobem, rzemiosło to porzucić zechce."

Francya.

Według prywatnych doniesień z Paryża nadszedł tam rozkaz z Petersburga, aby owe woysko Rossyyskie od wóysk Francyę zaymuiących, które z Francyi wychodzi, na okręty zabrano. Tych okrętów wyglądaią niezabawem w Calais albo w Havre.

Xiążę Talleyrand z siostrzenicą swoią, małżonką Hrabiego Edmunda Perigorda, wyiechał dnia 17. Kwietnia z rana do Valencay; słychać było, że późniey dla brania kąpieli do Cauterets poiedzie.

W jeneralnych Sztabach woyskowych zaydą znaczne redukcye. Sztab jeneralny pierwszey dywizyi woyskowey, który się z 46 Jenerałów i Officerów składał, został na 21 głów zniżonym; 25ciu zredukowano na połowę żołdu. Praca nad zjednoczeniem urzędów Inspektorów popisow i Kommissarzy woiennych, ma się nie zabawem ukończyć i znaczne oszczędzenie do skutku przywieść.

Dnia 17. Kwietnia ciągnął się dalej proces przeciwko Maubreuilowi (*obaczyć numer 71 gazety naszey*) przed Sądem Policyi poprawczey w Paryżu. Rosprawiano względem właściwości Sądu. Maubreil, który się po części sam bronił, okazywał widoczne znaki pomieszania umysłu, tak, iż Adwokat iego P. Couture miał dosyć pracy, broniąc klienta swoiego przeciwko niemu samemu i przeciwko aktowi oskarzenia. Dnia 22. Kwietnia miał wyrok względem właściwości Sądu nastąpić.

Dnia 15. Kwietnia wytoczył się przed Sądem Policyi poprawczey w Paryżu proces przeciwko autorowi i wydawcy drukowanego pisemka pod tytułem: Pierwszy list do Hrabiego de Cazes. Autorem iest pewien młody człowiek nazwiskiem Chevallier, a wydawcą, księgarz Dentu. Zastępca Prokuratora Królewskiego wystawiwszy pomienione pisemko iako niebezpieczne, Króla i Ministerium obrażaiące etc. proponował na obydwóch karę trzymiesięcznego więzienia, zapłacenia kary pieniężney 1500 franków etc. Sąd wyznaczył ośmiodniowy termin do dalszey rosprawy.

Zjednoczone Niderlandy.

Xiądz Sieyes, z rewolucyi Francuzkiey

tak bardzo znany, kupił piękny dóm w Bruxelii, i zdaie się, iż otrzymawszy pozwolenie, tamże siedzibę swoią założyć zamyśla. Były Kanclerz Państwa, Xiążę Cambaceres, mieszka w pałacu Schoenfeld, który sobie kupił.

Włochy.

W. Xiążę Toskański zezwolił na zaślubienie młodszey córki swoiey Arcy-Xiężney Teressy (urodzoney dnia 21go Marca 1801) z Xięciem Carignan, mogącym bydź w czasie dziedzicem korony Sardyńskiey. Xiążę ten urodził się dnia 1go Październiha 1798go, a z matki swoiey iest bliskim krewnym Królewsko-Saskiego Domu.

Szwaycarya.

Aby sobie mnogie wynoszenie się ludzi z Kraiu tego do Ameryki wytłómaczyć, potrzeba tylko ieden artykuł w pismie: „Opowiadacz z St. Gallen“ zwanem, przeczytać. Artykuł ten brzmi iak następuie: „Zdaie się, iż zaradzanie okropney nędzy będzie ieszcze przez spory czas iedną z cnot naykonieczniey szych i nayzbawiennieyszych. Ceny zboża we wschodniey części i w głębi Szwaycaryi ieszcze się podnoszą, a iuż doszły do wysokości z roku 1799go, gdy tymczasem nie ma tak obfitego, iak wówczas zarobku. Od wiosny roku 1816go podrożał chleb o 150 procentu, a ziemniaki, które nas od śmierci z głodu ratuią, o 200 procentu. Strachem przerażaiący stopień nędzy panuie teraz w dolinach Glaruzańskich. Wsparcie wszelkiego rodzaiu nie przynosi iuż więcey dostatecznege ratunku. Nawet i za pieniądze ledwie iuż można dostać żywności dla wszystkich. Ileżkolwiek się kaszy, masła, owsianego i żytnego chleba Gminom rozdaie, przecież dla niezmiernego ubóstwa ledwie tyle na iedną osobę przypada, iż się śmierć z głodu, która bezsprzecznie wielu zgładzić musi, nieco daley odwłeczy. — W Kantonie Apencelskim przechodzi nędza głod roku 1771 i 1772. Tylko przeczuwać można, iak dalece nędza ieszcze wygóruie, ieżeli Rządy Kantonów wielkich nie chwycą się środków, ieżeli się Oyczyzna nie zjednoczy, a okolice ieszcze szczęśliwe usychaiącym z głodu nie dopomogą; ieżeli wszyscy bogacze po miastach i po wsiach samolubstwa, iakby złey odzieży, z siebie nie zrzucą, i — chocby nawet dla samey tylko rostropności — w ofiarowaniu hoynych darów tak długo nie wytrwaią, iak tego potrzeba ratowania życia ludzkiego wymaga. Dotąd ieszcze zamykaią Kantony, ieden przed drugim, swoie granice. Niedostatek i konieczność ratowania siebie samego, są powodami wymówki.“

Niemcy.

List pisany z Lipska pod d. 15. Kwietnia, zawiera co następuie: „Pewien tuteyszy dóm handlowy otrzymał iuż dotychczas o tysiąc pak więcey towarów Angielskich do sprzedania, aniżeli przeszłego iarmarku. — Anglicy przedaią za wszelką cenę; massa bowiem towarow fabrycznych stała się przez pomnożenie machin daleko większą, aniżeli ich spotrzebowanie (konsumpcya). Z tey to przyczyny zatamowany cały handel; — a że bankierowie na te towary pożyczyli pieniedzy, przeto musi ie fabrykant Angielski w niższey cenie sprzedawać na śrebro, a to dla dopełnienia warunkow, którym się poddał. Niemcy są teraz powszechnym targiem dla Anglii, gdyż ta, bez opłacenia cła wysokiego, niczego do Niderlandów, Francyi i Rossyi posyłać nie może.

Szwecya.

Znakomite summy, które za sprzedany po naywiększey części grunt zburzonych warowni Gotenburgskich wpłynęły, użytemi zostały na urządzenie Instytutu, utworzonego dla 100 ubogich dzieci żołnierskich pod nazwaniem: Szkoła Xięcia Oskara.

Głoszą, że kilka pułków piechoty wysłano do Sztokolmu.

Gazety Szwedzkie, osobliwie Sztokolmskie, zawieraią satyryczne artykuły przeciw żądzy swoich rodaków błyszczenia tytułami, orderami i mundurami. Przeciw temu odkazuią się inne ieszcze pisma satyryczne, które w Szwecyi wielką na siebie zwróciły uwagę.

Dziennik Frankfórtski wyiąwszy z gazety powszechney (*umieszczony w 68mym numerze gazety naszey*) list od brzegów Elby niższey pisany, w którym między innemi o spisku w Sztokolmie wyrażono, że: „nie iest ieszcze bynaymniey pewna, czyli złożony z tronu Gustaw Adolf o tym planie „wiedział?“ przydaie, że upoważnionym iest donieść: iż ten Monarcha nie wiedział niczego o tym prawdziwym, lub mniemanym spisku.